

I KITUS PLOTUS

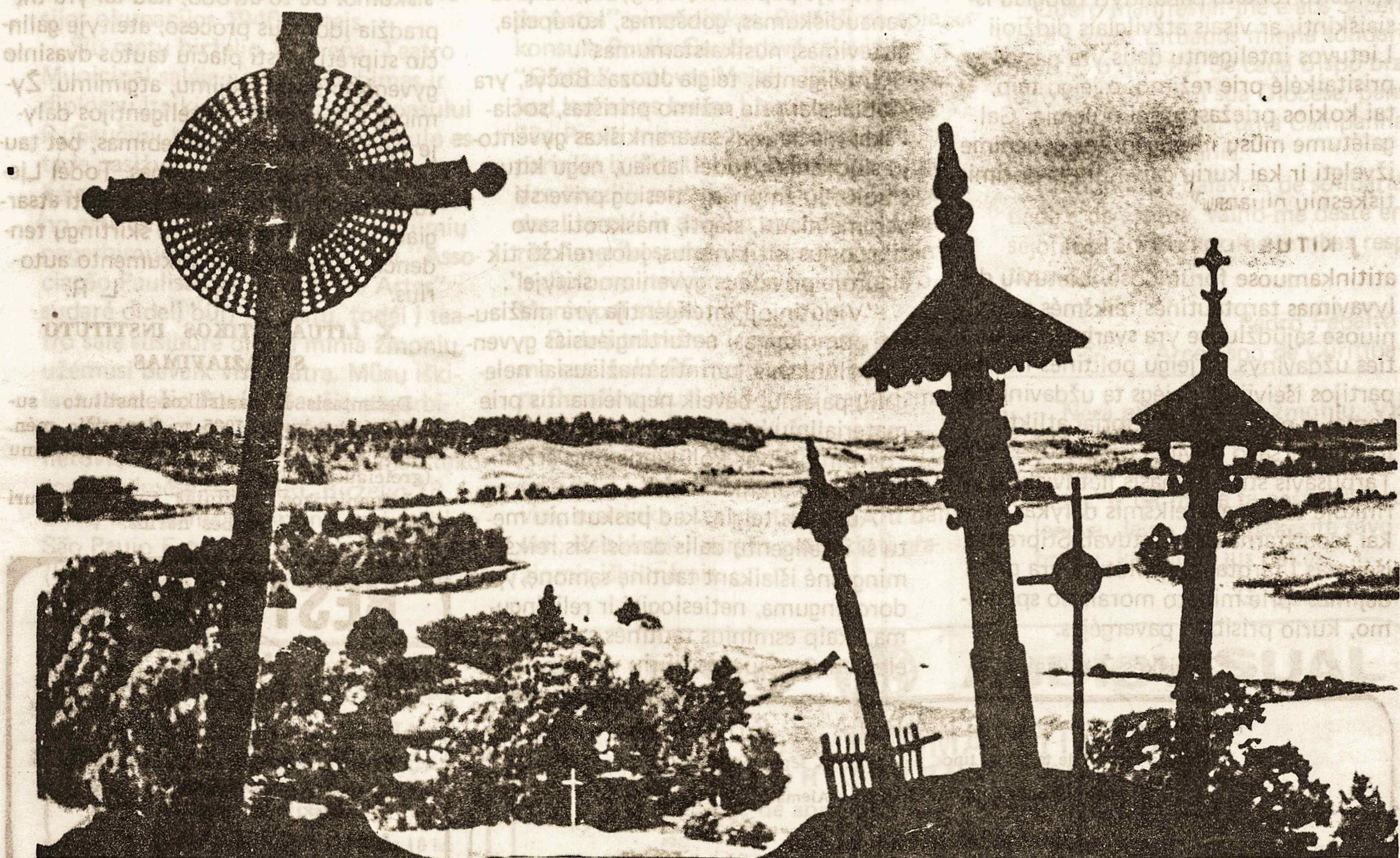
Ryšium su šv. Kazimiero mirties 500 metų sukaktimi Lietuvos vardas plačiai sklinda laisvajame pasaulyje. Kartu su Lietuvos vardo sklidimu išskyla ir dabartinė jos būklė. Laisvasis pasaulis žvelgia į Lietuvos pavergimą, tautos priešpaudą, religijos persekiojimą. Toks pasaulio dėmesio atkreipimas į pavergtą kraštą nėra malonus pavergėjui, kuris laikosi savo ginklų jėga. Bet tai nėra vienintelė jėga. Šalia jos yra moralinė pasaulio jėga, sugėdinanti ginklų jėgą ir ją dūlinanti. Ji netirpdo plieno, negriauna tankų, nesunaikina branduolinių sprogmenų, bet veikia žmogų, valdantį visą ginkluotę. Dėl to svarbu nuolat didinti moralinį spaudimą į pavergtą ne tik Lietuvos, bet ir daugelio kitų kraštų. Tai nėra pasiekama per dieną. Tam reikia ilgo laiko. Moralinė pasaulio opinija yra galingas ginklas, bet jo veikimas nėra staigus, sprogstantis. Jis turi įsiskverbti į žmogų, į valdančių kolektyvą ir parodyti jo niekingumą. Tai tarytum drėgmės skverbimasis į tvirtos pilies mūrus – jos pamatus. Kai pastarųjų atsparumas sumažėja, ima griūti ir visas pastatas. Moralinis ginklas yra tuo

pranašesnis, kad išvengia baisaus fizinio žmonijos naikinimo ir siekia laimėjimo nuolatinio koralinio pobūdžio spaudimu.

Didėjantis moralinis spaudimas Lietuvos laisvinimo byloje yra ypač reikalingas. Religinėje srityje jisai Šv. Kazimiero metais labai sustiprėjo. Prie jo prisidėjo religiniai autoritetai daugelyje kraštų, be to, ir viešoji opinija šioje srityje leidžiasi lengviau lenkiama persekiojamos Lietuvos naudai. Pasaulio tikintiesiems lengva suprasti religijos persekiojimą, žmogaus teisių paneigimą ir prieš tai protestuoti. Kas kita politinėje srityje. Joje iškilti su Lietuvos byla yra žymiai sunkiau. Čia stipriai veikia sovietinės vergijos diplomatija, mokanti pridengti miglomis komunistinę tikrovę ir laimėti savo naudai šalininkų. Vadinamoje kairėje yra gana daug grupių, kurios tiki sovietine propaganda, nelaiko pavergtais kraštais nei Lietuvos, nei kitų Baltijos kraštų. Pvz., kai buvo svarstoma Europos parlamente Otto Habsburgo rezoliucija, liečianti Baltijos kraštų nepriklausomybę, pradžioje buvo sutikta nemažai opozicijos iš kairiųjų grupių. Ir tik vėl prisijungus akcijon baltiečių socialistams, buvo lai-

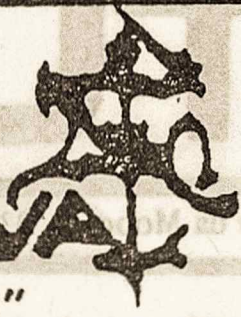
mėtas ir kairiųjų palankumas, išskyrus pačius radikaliuosius. Tokio politinio palankumo sovietams yra net Pasaulio Bendrijų Taryboje, kurioje dalyvauja ir Sov. Sąjungos ortodoksų atstovai. Dėl to ten nekeliamas nei Lietuvos, nei kitų kraštų pavergimas, nei religijos persekiojimas. Mat prisibijoma, kad sovietiniai atstovai nepasitrauktų iš tarybos.

Taigi moralinis spaudimas politinėje srityje tebėra aktualus uždavinys. Tai sritis, kurioje turėtų stipriau dirbuotis mūsų politikai. Vyksta įvairūs tarptautinio pobūdžio suvažiavimai, kuriuose svarstomi politiniai klausimai. Tai vieta, kur galima kelti ir pavergtų kraštų klausimą, įsiderinant į bendrą politinių jėgų strategiją. Pvz. tarptautiniuose krikščionių demokratų partijos suvažiavimuose yra galimybė kelti Lietuvos klausimą. Kiek matyti iš pranešimų spaudoje, ta galimybė yra naudojama. Ateityje ji turėtų būti dar stipriau ir plačiau panaudojama. Sunkesnė dirva yra kairės partijos, ypač socialistinės, kurių įtaka Europoje yra didelė. Lietuvių ir kitų kraštų socialistams derėtų šioje srityje stipriau pasidarbuoti. To pat lauktina iš liberalinių ir kitų nepartinių politinių susigrupavimų, t.y. didesnio veržlumo.



Graži tu, mano brangi Tėvyne... – ZARASAI

SEM ANARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$ 15.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$ 20.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios)

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taisy bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjo nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$.300,00

I P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$ 30.000,00

mokami už skilties (Coluna) centimetra Cr\$ 1.200,00

Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

LIETUVOS INTELIGENTAI NĖRA
PRISITAIKĖLIAIAtsargiau vertinti jų vaidmenį ragina
naujas dokumentas

Vakarų pasiekė sovietinės cenzūros nesužalotas laisvosios spaudos dokumentas "Katalikybė ir inteligentija šiuolaikinėje Lietuvoje". Autorius pasirašęs slapyvardžiu Juozas Bočys.

Studijinio pobūdžio dokumentas pradedamas tokiais žodžiais: "Neretai išgirsti priekaištų dabartinės Lietuvos inteligentijos adresu dėl to, kad didelė dalis inteligentų nesirūpina savo tautos kultūra ir jos likimu, yra prisitaikėliai savanaudžiai, perdėm lojalūs tarybiniam režimui".

"Tokie priekaištai, — pripažįsta autorius, — žymia dalimi yra teisingi, bet vis dėlto reikėtų pabandyti daugiau išsiaiškinti, ar visais atžvilgiais didžioji Lietuvos inteligentų dalis yra pasyvi prisitaikėlė prie režimo, o jeigu taip, tai kokios priežastys tai nulemia. Gal galėtume mūsų inteligentijos gyvenime įžvelgti ir kai kurių gaivesnių ir optimistiškesnių niuansų?"

J KITAS PLOTUS (iš I psl.)

átitinkamuose forumuose. Lietuvių dalyvavimas tarptautinės reikšmės politiniuose sąjūdžiuose yra svarbus dabarties uždavinys. Ir jeigu politinės lietuvių partijos išėivijoje pajėgs tą uždavinį tinkamai ir pakankamai stipriai atlikti, įprasmis savo buvimą už Lietuvos ribų. Tarpusavis stumdymasis lietuviškoje rinkoje tėra mažareikšmis dalykas, menkai tepasitarnaujas Lietuvai. Stipresnis išėjimas į tarptautinę plotmę yra pridedėjimas prie minėto moralinio spaudimo, kurio prisibijo pavergėjas.

Tėviškės Žiburiai

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvas de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas. tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-1886

Dokumento autorius pastebi, kad "inteligentija, ypač humanitarinė, yra labiausiai ideologizuojama, indoktrinuojuama visuomenės dalis", tačiau retai kada turi "gilius materialistinius įsitikinimus" arba moka juos argumentuotai ginti.

Šitokie paviršutiniški materialistai paprastai yra indiferentai, religijai neprieiški, neretai net daugiau ar mažiau jai palankūs. "Daugelio netikinčiųjų palankumą religijai lemia netiesioginiai veiksniai, ypač ta aplinkybė, kad Bažnyčią persekioja valdžia". Autorius teigia, kad "daug indiferentų religijai (Katalikų Bažnyčiai) yra palankūs dėl dorovinių, tautinių, kultūrinių motyvų". "Vis daugiau žmonių šiandien supranta, kad totalinės materialistinės pasaulėžiūros į žmonių sąmonę diegimas yra viena iš dvasinių priežasčių šių dienų Lietuvoje paplitusių blogybių, kaip savanaudiškumas, gobšumas, korupcija, girtavimas, nusikalstamumas".

Inteligentai, teigia Juozas Bočys, yra "labiausiai prie režimo pririštas, sociališkai mažiausiai savarankiškas gyventojų sluoksnis", todėl labiau, negu kitų sluoksnių žmonės, "tiesiog priversti veidmainiauti, slėpti, maskuoti savo tikruosius įsitikinimus, juos reikšti tik siauroje privataus gyvenimo srityje".

"Vidutinioji inteligentija yra mažiausiai apmokamas, neturtingiausias gyventojų sluoksnis, turintis mažiausiai nelegalių pajamų, beveik neprieinantis prie materialinių gėrybių ir negalįs jų vogti", "darbininkas ar kolūkietis šiuo atžvilgiu yra savarankiškesnis".

Autorius teigia, kad paskutiniu metu ši inteligentų dalis darosi vis reikšmingesnė išlaikant tautinę sąmonę, ypač dorovingumą, netiesiogiai ir religingumą, kaip esminius tautinės sąmonės elementus. Šiuo požiūriu vidutinė inte-

ligentija atsistoja šalia valstietijos, tradicinės lietuviško tautiškumo ir religijos saugotojos, o kai kuo pradeda valstietiją pralenkti. Pirmiausia savo blaivungumu. Šiandieninį Lietuvos kaimą ypač žlugdo girtavimas, kuris silpnina tradicinius kaimo dorovės pamatus.

Dėl įvairių priežasčių vidutinioji inteligentija, būdama gana gausi, darosi Lietuvoje pagrindinė, sąmoningai įsitikinusi tautinių ir religinių vertybių saugotoja. Šias vertybes, pasak autoriaus, išlaiko ir kaimas bei darbininkai, tačiau daugiau gaivališkai ir išoriškai. "Inteligentija, ypač jaunesnė karta, pradeda geriau suprasti fundamentalių vertybių — dorovės, religijos, tautiškumo — svarbą kaip atskiram žmogui, taip ir tautos likimui".

Autorius pripažįsta, kad "kaimo ir mažų miestelių tikintieji, jų viešas tradicinis arba bažnytinis religingumas, dabartinėmis sąlygomis yra pagrindinė Lietuvos katalikų Bažnyčios atrama". Inteligentija išoriniu požiūriu mažiau religinga negu kaimo žmonės. Vis dėlto joje paskutiniaisiais metais pastebimas dvasinio gyvenimo ir religinės minties suaktyvėjimas, kurį Bočys vadina "nebažnytinis, neinstitucinis religingumas".

Savo išvadose autorius teigia: "Reikia pasakyti, kad bažnytinį ir nebažnytinį religingumą galima atskirti labai apytikriai, tačiau neabejotina, kad religija Lietuvoje plėtojasi šiomis dviem kryptimis, tarp kurių iš esmės nėra priešiško. Be to atrodo, kad tai yra tik pradžia įdomaus proceso, ateityje galinčio stiprėti, virsti plačiu tautos dvasinio gyvenimo suaktyvėjimu, atgimimu. Žymioje vidutiniosios inteligentijos dalyje vyksta iš šalies nepastebimas, bet tautos ateičiai svarbus vyksmas. Todėl Lietuvos inteligentiją reikėtų vertinti atsargiau, įžvelgti joje daugiau skirtingų tendencijų", persėja šio dokumento autorius.

L. R.

X LITUANISTIKOS INSTITUTO

SUVAŽIAVIMAS

Dešimtas Lituanistikos instituto suvažiavimas įvyks 1985 m. lapkričio mėn. kartu su Mokslo ir kūrybos simpoziumu (greičiausiai Čikagoje).

Lituanistikos institutas šiuo metu turi 138 narius ir 4 garbės narius.

RESTORANAS



VIKTORAS LUKAVIČIUS

Savininkas

Lietuviški ir europietiški valgiai

MALONUS PATARNAVIMAS

Rua Espirito Santo, 118 - Tel. 441.6846

SÃO CAETANO DO SUL

Stasys Vancevičius

MŪSŲ TAUTIEČIO KONSULO POVILO GAUČIO PAGERBIMAS MUNICIPAL TEATRO SALĖJE

"Mūsų Lietuvoje" jau buvo rašyta, kad buvęs Lietuvos Respublikos konsulas Povilas Gaučys, yra oficialiai pakviestas į São Paulo, kur jam skirtas pagerbimas ir diplomo įteikimas įvyks 1984 metų birželio 18 dieną. To pagerbimo iniciatoriais buvo "Associação Paulista dos Criticos de Artes" už jo išverstą į lietuvių kalbą "LIANŲ LIEPSNA", išleista Šiaurės Amerikoje. Knyga, turinti apie 300 puslapių, kurioje surinkta ir išversta į lietuvių kalbą Naujosios Brazilijos poezijos antologija. Tai bus, tur būt, pirmas šios rūšies veikalas, išverstas iš portugalų į lietuvių kalbą. Buvęs Lietuvos konsulas São Paulo mieste šiuo metu gyvena Čikagoj. Gavęs tokį kvietimą, birželio 9 dieną atskrido iš Čikagos į São Paulo ir apsistojo pas pp. Čiuvinskus, kur žada išbūti iki ateinančio mėnesio pabaigos.

Lietuvos konsulu Povilas Gaučys buvo paskirtas dar prieš Didįjį Pasaulinį karą, kai São Paulo mieste tragiškai mirė, konsulo pareigas ėjęs Bronius Stepnaitis. Tose pareigose jis išbuvo iki 1938 metų pradžios, kai tuo laiku nauju konsulu buvo paskirtas Aleksandras Polišaitis. Buvęs konsulas Povilas Gaučys buvo perkeltas į Užsienių Reikalų Ministeriją, kur išbuvo iki Sovietų Rusijos okupacijos 1940 metais.

Šių metų birželio 18 dieną, Teatro Municipal salėje įvyko pagerbimas ir diplomų įteikimas ne vien tik konsului P. Gaučiui, bet taip pat ir São Paulo estade pasižymėjusiems įvairių sričių veikėjams, kaip rašytojams, literatams, kino artistams ir taip toliau. Tų iškilmių pagerbimui ir diplomų įteikimui "Associação Paulista de Criticos de Artes" sudarė didelį būrį laureatų, todėl į teatro salę susibūrė didelė minia žmonių, užėmusi beveik visą teatrą. Mūsų iškilniaus tautiečio Povilo Gaučio pagerbimui, taip pat, susirinko didelis būrys lietuvių. Tarp kitų lietuvių, ir man teko tose iškilnėse dalyvauti. Birželio 18 dieną iš ryto man telefonu paskambino São Paulo Estado žurnalistų Sąjungos ("Associação Paulista de Imprensa")

pirmininkas Dr. Paulo Zing, pavesdamas atstovauti tose iškilnėse minėtų žurnalistų organizaciją. Jis pranešė, kad dėl paskaitų São Paulo Universitete, tą vakarą negalėsiąs dalyvauti Teatro Municipal salėje. Dr. P. Zing jau buvo susipažinęs su konsulu Povilu Gaučiu dieną prieš tai São Paulo katedroje. Čia noriu prisiminti, kad nariu į "Associação Paulista de Imprensa" įstojau 1936 metais, dėka konsulo P. Gaučio rekomendacijai. Ši organizacija, kuriai priklauso žymesnieji viso São Paulo estado žurnalistai, turi apie 2.000 narių. Man, kaip vieninteliam lietuviui, tenka garbė būti jos nariu jau ištisus 48 metus.

Iškilmių metu, programos pradžioje, pasirodė didžiulis choras iš Campinas miesto, pasipuošęs iškilminga uniforma. Choras, sudarytas iš apie 100 dalyvių, labai gražiai padainavo keturias dainas. Choras buvo palydėtas triukšmingais aplaudimentais.

Chorui užbaigus 4 dainas, pirmiausia buvo paskelbtas literatų pagerbimas ir diplomų įteikimas. Čia, kaip tik pasirodė, vienas iš pirmųjų, buvęs konsulas Povilas Gaučys, kuriam buvo įteiktas diplomai. Diplomą įteikė irgi mūsų tautietis Lošinskas (Henrique L. Alves), buvęs "Associação Paulista dos Criticos de Artes" pirmininkas. Pranešimą apie konsulą Povilą Gaučį davė televizijos "Globo" atstovas Meieli. Jis pažymėjo, kad laureatas buvęs Lietuvos konsulas São Paulo mieste prieškariniais laikais, parinko ir išvertė į lietuvių kalbą naujosios Brazilijos poezijos antologiją "Fogo das Lianas" ir atvyko specialiai iš Šiaurės Amerikos, dalyvaudamas pagerbime ir diplomo įteikime São Paulo Teatro Municipal salėje.

Didelį triukšmą ir nepaprastą plojimą susilaukė 95 metų senutė poetė Cora Coralina, kuri įspūdingai padeklavo iš savo poezijos rinkinių.

Pagerbimas ir diplomų įteikimas užsitęsė iki 11 valandos nakties. Tiek lietuviai, susirinkę į teatrą, tiek visi kiti dalyviai, išsiskirstė į namus patenkinti gražiomis iškilnėmis.

MALDOS DIENA UŽ LIETUVĄ

Curitiba (PR), 22 de Junho, de 1984.

DOM PEDRO FEDALTO

Arcebispo Metropolitano

Curitiba

Rev. mo Sr.

Padre Pranas-Francisco Gavenas, S. D. B.
DD. Presidente da União do Clero Lituano
no Brasil
Rua Juatindiba, 28
Parque da Moóca
03124 – São Paulo, SP.

Prezado Padre Pranas.

Louvado seja Jesus Cristo.

Acuso recebida sua carta de 23 de abril passado. Agradeço-lhe a confiança depositada, escrevendo-me, assim como me confesso reconhecido pela biografia de São Casimiro, pelo jornal "Catacombes" e mais pelos dois folhetos "Lituânia Católica e Mártir e São Casimiro – Padroeiro da Lituânia".

Atendendo a seu desejo e unindo-me a São Paulo, escolhi o dia 17 de junho para escrever um artigo sobre a Lituânia, publicado em dois jornais em Curitiba e irradiado em duas rádios católicas: Paraná e Clube Paranaense, esta última de alcance Nacional.

No dia de Corpus Christi, perante grande multidão, pedi a solidariedade de todos em favor da libertação da Lituânia.

Quero manifestar-lhe e aos Sacerdotes e Leigos Lituanos minha solidariedade. É o que fiz. Se cada Bispo brasileiro fizer algo em sua Diocese, penso que pode incentivar uma Campanha em favor da Lituânia.

Com minhas palavras de solidariedade e de estima, valho-me deste ensejo para apresentar-lhe minhas respeitadas saudações.

Pedro Fedalto
Arcebispo de Curitiba

Nėra pilnai tobulų žmonių. Visi turime savo trūkumų. Kiekvienas — žmogus yra šiokia tokia našta kitiems, ir tik meilė tą našta padaro lengvą. Jeigu jūs nepakęsite savo brolių, kaipgi jie jus pakęs?

G. Guicciardini

Dra. HELGA HERING

MÉDICA – GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 – B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs. e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

CURSO



AUDIOVISUAL

DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA

Facilidade de aprendizado – Acompanha fitas cassettes

Para maiores informações

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Fone: 273-0338

Rua Juatindiba, 28
03124 São Paulo, SP.

Antanas Dutkus

LIETUVIŲ SPAUDA BRAZILIJŲ

Tąsa iš 18 (1857) nr.

MANO PADĖKA IR PAGARBA

Einant prie galo mano aprašymams apie lietuvių spaudą Brazilijoje, jaučiu privalumą išreikšti dėkingumo jausmą visiems skaitytojams, pripažinusiems šį darbą turintį teigiamų išdavų būsimiems laikams, kur atžymėtas keliolikos metų spaudos darbininkų judėjimas Brazilijoje, kaip kultūrinio ir tautinio lietuvių ateivių darbo pajėgumo paminklas svetimoje šalyje, ko ilgų metų ateities laikas neįveiks sunaikinti.

Dėka "Mūsų Lietuvos" leidėjams dėl spausdinamų apybraižų, kur sužinome kaip kūrėsi, augo ir nyko lietuviška spauda Brazilijoje ir kokia jos vertė bus ateityje, tarp daugelio skaitytojų, įvairiopaiais būdais išsireiškę yra dar šie mūsų spaudos stebėtojai bei tyrėjai: Henrikas Valavičius, inž. Algirdas Mošinskis, Jonas Kasiūnas iš Kolumbijos, rašytoja ir žurnalistė Halina Mošinskienė, Getulio Vargas Instituto profesorius Juozapas Žemaitis, senos emigracijos spaudos stebėtojas Affonso Vaitiekaitis, Vladas Godliauskas ir eilė kitų. Negaliu aplenkti ir neišreikšti atitinkamą pagarbos jausmą Amerikos J.V. gyvenančiam ir mums Brazilijos lietuviams pažįstamam rašytojui-vertėjui Povilui Gaučiui, taip pat teigiamai pasisakiusiam per spaudą dėl mano straipsnių "Mūsų Lietuvoje", nors kaip už "rūpestingą surašymą visus S. Paulo ėjusius lietuvių laikraščius". Visiems ačiū.

Antanas Dutkus

PASKUTINIS LIETUVIŲ SPAUDOS LEIDINYS "GINTARAS"

Sunkius metus senosios emigracijos lietuviams teko patirti Pietų Amerikos žemyne. Tačiau gyvenimo nepabūgo. Jie nesitikėjo ir nelaukė iš niekur jokių "indenizacijų" už atliktą Atlantu kelionę. Už "eksportuotą gyvą prekę" (dr. K. Pakšto žodžiais), tas kredituojama buvo, anais laikais, Lietuvos Emigracijos departamentui. Svetimas kraštas, nepažįstami žmonės, negirdėta kalba ir neįprasti papročiai bei klimatas, nepalaužė lietuvių svetimame pasaulyje, nenuslopino tautinio instinkto burtis su savais, palaikyti ryšius per organizacijas, per spaudą, sueigas ir gyventi tos žemės

ateitį nešė tačiau. sukurtos dvasinės gerybės metams bėgant, pamažu ėmė nykti. Pačių lietuvių pasistatyta bažnyčia, įkurtos mokyklos, sutvertos organizacijos ir, pagaliau spauda, — po eilės metų pavirto dvasiniais griuvėsiais, kuriuos bandoma pridengti nerealiomis, išpūstomis fantastiškais idėjomis, tikslu nepasiekiamomis svajonėmis.

*

Lietuvių spauda Brazilijoje po karo nesustiprėjo, nors mėginimų buvo daug. "Žinios", "Mūsų Lietuva", vėliau šypsenų laikraštis "Garnys", kolonijos apgailėstajam, jų leidėjai neatlaikė pasimtos naštos skleisti lietuvišką žodį sa-



Žurnalo "Gintaras" antraštė

papročiais, iš kur iškeliavo. Svetima aplinka gimdė ir skatino lietuvių prie kūrybinio kultūrinio bei visuomeninio darbo. Ji tapo tikru lietuvių emigranto pažangos varikliu. Ir organizacijos, ir mokyklos, ir parapijos su savo bažnyčia ir, pagaliau, spauda gimė ir vystėsi dėka to akstino, kuris žadėjo ateiviui blaivesnę ateitį. Po eilės metų nors ekonominiai horizontai blaivėjo ir ateiviui šviesesnė

vo broliams svetimoje žemėje. "Garnys", šypsodamas apleido pasirinktą misiją braidžioti po lietuviškas pelkes, liūdnai suglaudė savo sparnus ant visados. Žinokitės. "Mūsų Lietuva" daug vilčių žadėjusi lietuviškam pasauliui spaudos srityje ir turėdama savo pastogėje geriausius, Lietuvoje išprusintus, rašto žmones informuoti skaitytojus ir jiems padėti painius uždavinius spręsti, ne



Stasys Vancevičius
Faktinas "Gintaro" redaktorius

kartą sušlubavo pritrūkusi sveikatos ir, ne kartą šaukėsi pagalbos, kad išvengus liūdno savo kolegų likimo.

Nors nusilpus, bet praeitais metais dar atšventė savo amžiaus 35 metus, aplanko dar čia išdygusias lietuviškas pastoges ir suteikia žinių apie dvasinį lietuvių smulkėjimą.

"Žinios", pirmutinis po karo išėjęs pasaulinį lietuvišką laikraštį ir pirmaisiais metais sulaukęs didelio pritarimo, po kelerių metų kelionės, irgi pavargo, ėmė silpnėti turiniu ir retinti savo žingsnius, — ne visada laiku pasirodydavo savo skaitytojams. Ekonominiai sunkumai ir kitos priežastys vertė leidėjus jį ieškoti išieties ir, kad neapvylytų skaitytojų, laikraščio leidimą pavesti didesnei žmonių grupei. 1956 metais, Al. Bumblis, pagrindinis "Žinių" leidėjas, dalį savo spaustuves Baltika reikmenų — visą lietuvišką raidyną — dovanojo nesenai pradėjusiai veikti Lietuvių Kultūros Draugijai, kuri, ne po ilgo laiko, perėmė savo žinion ir laikraščio leidimą, pažadėdama reguliariai "Žinias" leisti kiekvieną savaitę. Kultūros draugija buvo sudaryta iš senųjų ir pokario emigrantų — "Mūsų Lietuvos" disidentų. Draugijai vadovavo ir laikraštį tvarkė visiems žinomas ir prityręs spaudos darbininkas St. Vancevičius. Šitokis laikraščio persitvarkymas, buvo paskutinės "Žinių" viltys išsilaikyti gyvoms ir išsaugoti savo užimtą poziciją atėjus pasaulin. 1957 m. rugsėjo mėn., Kultūros draugija nutarė laikraštį pertvarkyti, būtent: vieton dvisavaitraščio, "paversti Žinias populiariu mėnesiniu žurnalu". Kodėl tokie pakeitimai nutarta daryti, Kultūros draugija nepasisakė, o tik pranešė tose pačiose "Žiniose", kad žurnalas vadinsis "Gintaras" ir kad jo "registracija jau baigta, brazilų redaktorius jau surastas — žymus žurnalistas Hernanti T.Sant'Ana" ir kad lapkričio m. (1957 m.) pasirodysiąs kolonijai.

(Bus daugiau)

ŠIRDIES PRIEPUOLIAI

21 būdas išvengti širdies priepuolio

"Catholic Digest" 1982 m. rugpiūčio numeryje išspausdino S. Bechtelio straipsnį "21 Ways to Prevent a Heart Attack", kurio santrauką čia pateikiu.

Sekančios žinios, atrinktos iš naujaušiu medicinos tyrinėjimų, yra vienas iš geriausių būdų sumažinti galimybę širdies priepuoliui.

1. Venkite cukraus. JAV žemės ūkio departamento žmogaus maitinimo studijos nustatė, kad asmenys, turį sunkumų su angliavandenių apykaita, ypač vyrai, gali sudaryti pavojų savo širdims tokia cukringa dieta, kurią vartoja eilinis amerikietis. Cukrus padidina cholesterolį ir trigliceridus (kraujo riebalus).

2. Nerūkykite, ypač cigarečių. Viena studija po kitos rodo, kad rūkymas yra viena pavojingiausių priežasčių širdies priepuoliui. Kūnas greitai atsigauna, jeigu nustojama rūkyti.

3. Reguliariai mankštinkitės. Yra patirta, kad reguliari fizinė mankšta, jeigu yra pakankamai energinga, gali sumažinti širdies ligos pavojų.

4. Mažinkite svorį. Daug studijų randa ryšį tarp nutukimo ir mirties širdies liga. Augštas kraujo spaudimas, žinomas rizikos veiksnys, dažnai pasitaiko asmenyse, kurie turi per daug svorio.

5. Išmokite pailsėti. Nekantrus, daug reikalaujantis, konkuruojantis elgesys, žinomas "tipo A" vardu, aiškiai turi ryšį su padidėjusia širdies priepuolių rizika. Tai yra nuolatinė, paties žmogaus sudaryta įtampa, kuri gali būti mirtina. Poilsio technika, kaip "biofeedback" ir meditacija, sumažina kraujo spaudimą ir tuo pačiu pavojų.

6. Pašalinkite druskinę. Natris druskoje (natriis chloride) turi ryšį su augštu kraujo spaudimu išsivystymu tuose asmenyse, kurie yra jam jautrūs. Pašalinkite druskinę nuo stalo ir mažiau valgykite pgaminto maisto, kuriame dažnai yra per daug druskos. Tai padės jums kontroliuoti kraujo spaudimą.

7. Sumažinkite riebalus ir cholesterolį. Riebalai mėsoje, svieste, sūryje, grietinėlėje, nenugriebtame piene didina jūsų cholesterolio kiekį ir tuo pačiu širdies priepuolio pavojų. Kiaušinio trynys, organų mėsa ir vėžliagyviai turi daug cholesterolio.

8. Česnakas. Neseniai mokslas nustatė, kad česnakas gali žymiai sumažinti cholesterolio kiekį mūsų kūne. Kepto česnako kvapas sumažėja, bet nepraranda kraujo valančios savybės.

9. Vaisiai. Jie yra skanūs, maistingi ir faktiškai be riebalų. obuoliai ir apel-

siniai vaisiai turi pektino, kuris sumažina cholesterolį.

10. Vitaminas C. Jo trūkumas, ypač pas senyvus asmenis, atrodo, pagreitina širdies ligos išsivystymą.

11. Kalcis sumažina cholesterolį ir trigliceridus.

12. Sojos baltymas, vartojamas dietoje vietoj gyvulinio baltymo, sumažina cholesterolį.

13. Vitaminas E sumažina cholesterolį ir trigliceridus bei kraujo trombocitų susitelkimą.

14. Lecitinas. Jis yra esminė visų gyvųjų ląstelių dalis, kuri mažina cholesterolį. Sojos pupelių lecitinas yra gaunamas grūdo ir kapsulės forma.

15. Žuvų taukai. Žuvis ir žuvų taukai turi daug esminių rūgščių, kurios, tarp kitų dalykų, sumažina kraujo trombocitų susitelkimą.

16. Magnis. Nauji tyrimai rodo, kad trumpos širdies arterijų spazmos pradeda daug širdies priepuolių. Šių spazmų kaltininkas yra trūkumas gyvybiškai svarbaus mineralo magnio, kurio yra gausu natūraliame maiste – riešutuose, pilnagrūdžiuose ir ankštiniuose augaluose.

17. Branginkime savo draugus. Draugystė yra svarbi, nes žinoma, kad socialinis vienišumas yra reikšmingas rizikos veiksnys. Dažniausiai pasitaiko širdies liga pas daugiausia atsiskyrusius asmenis ir mažiausiai pas socialius žmones.

18. Juokis. Juokas yra sudėtinga fizinė mankšta, apimanti biocheminę, endokrininių liaukų ir kraujo apytakos sistemas, kurios, kartu veikdamos, paslaptingu būdu apsaugo nuo širdies priepuolio. Kaip pilvo juokas gydo, tiksliai nežinoma, bet vienas tyrinėtojas mano, kad tai sumažina emocijas, ypač pyktį.

19. Švelni, meili priežiūra... dramatiškai sumažina arteriosklerozę triušiuose, pareiškė Ohio valstybės universiteto tyrinėtojas. Ar tai veikia žmonėse? Niekas nežino, bet nepakenktų išbandyti.

20. Išmokime atsipalaiduoti emocijų. Daug studijų rodo, kad nepertraukiama, ardanti emocija, kaip jniršimas, nerimas ar nusivylimas dėl planų ir vilčių žlugimo, turi ryšį su anginos skausmu ar staigia mirtimi širdies liga. Laikyti šiuos demonus viduje gali būti mirtinai pavojinga. Išmokime atsipalaiduoti nuo jų.

21. Jeigu širdies liga yra įsigalėjusi jūsų šeimoje, susirūpinkite. Augštas kraujo spaudimas ir širdies arterijos liga turi tendenciją įsigalėti šeimoje. Jeigu tėvas ar motina, ar abu serga širdies

liga, tai reiškia, kad jūsų rizika yra didesnė susirgti šia liga, negu kitų gyventojų. Jeigu tėvai ir neserga, vistiek reikėtų atkreipti dėmesį į šias 21 sugestijas.

Paruošė: J. Str.

"Teviškės Žiburiai"

KAD TIK TĖVYNĖ BŪT

LAISVA...

*Kada po stepę vėjai kaukė,
Grūmojo rūškanas dangus,
Tamsi naktis tavęs telaukė,
Likimas juokės neramus.*

*Vis bėgo vasaros benamės,
Ir rudeny šalta širdis,
O žiemos slinko čia neramios
Žiedai gegužy nepražys.*

*Ilgėjais tėviškės arimų,
Žaliųjų Ančios karklynų,
Širdis pavargus nenurimo
Kely pavojų ir kančių.*

*Svajojai rasti meilę tyrą,
Priglausti širaj prie širdies,
Sapnuos girdėjai skambant lyrą
Ir tai suteikdavo vilties...*

*Dažnai suklupusi ant kelių
Prašei Aukščiausio paramos,
Ir ta trumpa, karšta maldelė
Kely suteikdavo šviesos.*

*Tave lydėjo akys baisios,
Iškrypę ir pikti veidai,
Į šoną žingsnį jei paeisi,
Žinok, gyvybės netekai.*

*Bet tu kantri, kukli mergaitė,
Jaunoji Lietuvos dukra,
Visus kančių kelius praeisi,
Kad tik tėvynė būt laisva.*

Sibiro dainius



KONGRESMANAS RAGINA IŠLEISTI PAŠTO ŽENKLĄ DARIUI IR GIRĖNUI PAMINĖTI

Kovo 6 d. kongresmanas William O. Lipinski (D-111.) JAV Atstovų Rūmuose paskelbė rezoliuciją (House Res. 457), kuri ragina JAV Pašto Įstaigą 1985 m. išleisti ypatingą pašto ženklą Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 50-sioms su kaktuvėms paminėti. (ELTA)

MŪSŲ ŽINIOS

BLB-NĖS TARYBOS POSĖDIS

Šio mėn. 19 d., Šv. Kazimiero Parapijos salėje įvyko BLB-nės Tarybos posėdis. Jame dalyvavo 12 tarybos narių ir svečias iš Amerikos, kons. Povilas Gaučys.

Tarybos pirmininkas Jonas Tatarūnas, pasveikino garbingą svečią ir pakvietė jį padaryti pranešimą. Kons. Povilas Gaučys pakalbėjo apie lietuvišką veikimą Amerikoje ir pasidžiaugė, kad ir čia, Brazilijoje, lietuvių Bendruomenė veikia. Tik apgailestavo, kad neturime šeštadieninės lietuviškos mokyklos ir skatino stengtis ją organizuoti, jei ne šiais metais, tai ateinančiais.

Po to sekė dienotvarkė, kurioje, pirmoje vietoje, valdybos pirmininkas, p. Alfonsas D. Petraitis, pranešė, kad išvyksta atostogoms į Europą ir paprašė atleidimo nuo pareigų dviem mėnesiam. Jam, jo žmonai ir dukrai, buvo palinkėta laimingos kelionės.

Sekė pranešimas valdybos vice-pirmininko, p. Aleksandro Valavičiaus, kuris turėdamas išvykti į Ameriką, ilgesniam laikui, patobulinti studijas, pranešė negalėsiąs tęsti savo pareigų Bendruomenėje šioje kadencijoje. BLB-nės pirmininkas padėkojo jam už jo ilgų metų pirmininkavimą Brazilijos Jaunimo Sąjungai ir šioje kadencijoje BLB-nės vice-pirmininkas. Palinkėjo sėkmės jo studijoje ir kad grįžęs vėl prisidėtų prie lietuvių organizacijų vadovybės, kuriose visuomet pasižymėjo savo veiklumu ir lietuviybės reikalų supratimu. Kadangi šių dviejų pasitraukimas palieka BLB-nę be vadovybės, Taryba nutarė:

1. Įgalioti Tarybos pirmininką, p. Joną Tatarūną, akumuluoti ir Valdybos pirmininko pareigas, iki p. Alfonso D. Peteičio grįžimo.

2. Išrinkti vice-pirmininko pareigoms p. Alfonsą Kublicką, iki šios kadencijos termino.

3. Papildyti Tarybos sąstatui, pakvietė užimti Tarybos nario pareigas pirmą kandidatą p. Antaną Rudį.

Po to, buvo perskaityta Dr. Vytauto Dambravos pakvietimas dalyvauti Pietų Amerikos Kongrese, kuris įvyks Caracas mieste.

Dėl laiko stokos ir finansinių sunkumų iki šiol neatsirado kandidato, kuris galėtų atstovauti BLB-nę tame kongrese.

Sekė kap. Juozo Čiuvinso pasisakymai apie mūsų kolonijos reikalus ir apgailestavo kad laiškas įteiktas Tarybos pirmininkui 1983 m. gruodžio 20 d. nebuvo Tarybos svarstomas. Be to, kai po revizijos komisijos narys, Kap. Juozas Čiuvinškas priminė, kad šių metų Kultūros pajamų ir išlaidų sąskaita dar

nebuvo paskelbta ir kad tą rengėjai, būtent Muziejaus ir Archyvo Komisija, turėtų tą parūpinti.

Tarybos pirmininkas priminė, kad 4 liepos, 12,30 val., Terraço Italia restorane rengiami pietūs laureato Povilo Gaučio pagerbimui, kartu su Academia Paulista de Letras akademikais. Lietuviai, kurie norėtų dalyvauti, galės užsirašyti toje pačioje vietoje.

Sekretorius

AŲA

MŪSŲ MIRUSIEJI

Birželio 18 Jacarei mieste, netoli São Paulo, mirė VINCAS KLIMEIKA.

Buvo gimęs 1902 metais Žaslių valsčiuje, Trakų apskrityje. Lietuvoje tarnavo kariuomenėje ulonų pulke. Vėliau išėjo į policijos rezervą. Visą laiką buvo foto mėgėjas.



Į Braziliją atvyko 1927 metais. Pagyvenęs kiek São Paule, persikėlė į Jacarei, kur vedė vietinę. Baigė fotografo specialisto kursą ir tapo savo meno profesionalu. Buvo fotografas "de elite", visų pageidaujamas.

Paliko liūdesy dukrą Editę, žentą Carlos Zanutto, tris anūkus ir du proanūkius. Be to, paliko gedule brolių Joną, gyvenantį Casa Verdėje, ir seseris Mikaliną ir Stasę.

Buvo palaidotas Jacarei kapinėse.

Birželio 24-tos rytą rastas negyvas lovoj ADOMAS ČEPELIS, gyvenantis pas Žūtautus, Parque da Moóca.

Gimęs 1903.XII.3, Rudelių kaime Rokiškio apskrityje, atvyko į Braziliją 1930 metais. Pradžioje dirbo prie Martinelli dangoraižio statybos; perėjęs kaip švaros palaikytojas kunigų seminarijoje Ipirangoje; 1935 metais stojo



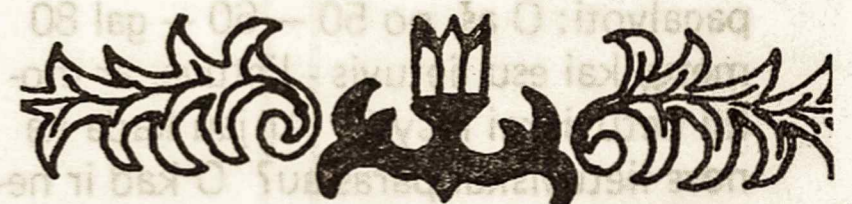
kaip arkivyskupo Dom José Gasparri artimas pagalbininkas ir namų šeimininkas. Tas pareigas ėjo su Dom Carlos Carmelo Vasconcelos Mota, Dom Agnello Rossi ir Dom Paulo Evaristo, būdamas tarp šių augštų dvasiškių palydovas, sargas ir "homem de honra". Šiose pareigose, kartu su a.a. Stasiu Žūtutu, daug prisidėjo prie lietuvių vardo išgarsinimo São Paulo kurijoje; ir per juodu buvo atviras kelias lietuviams visais reikalais.

Nuo 1970 metų, palikęs tarnybą, apsigyveno pas Aldoną ir Stasį Žūtautus. Ten ir mirė šio birželio 24 dienos naktį.

Buvo palaidotas Getsemani kapinėse. Šermeninėje, prie karsto, stovėjo São Paulo Kurijos ir jo bičiulių vainikai. Mišiose, kurias laikė kun. Pr. Gavėnas, dalyvavo kurijos advokatas Dr. Edson, kardinolo sekretorė sess. Lourdes ir vienas kunigas, kardinolo atstovas.

7-tos dienos Mišios bus šv. Kazimiero koplyčioje birželio 30, šeštadienį, 18 valandą.

Viešpats teduoda mūsų mirusiems amžiną atlyginimą.



PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS – Adesivos

SKYDELIUS su grandinėmis
Chaveiros com emblema Vytis.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

IEŠKOMA MOTERS

Reikia vienos lietuviškos moters prižiūrėti ligonei lietuviui. Adresas: Rua da Graça 927, 2º andar, apt.3, Bom Retiro.

MŪSŲ ŽINIOS

LIETUVIŲ KATALIKŲ ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS NARIŲ SUSIRINKIMAS šaukiamas liepos mėnesio 1 dieną, 16 val. Jaunimo namuose.

Be einamųjų reikalų susirinkime bus paminėtas Šv. Kazimiero Jubilėjus.

K. J. Šeškevičius
Pirmininkas

Aldona Černiauskaitė-Fernandes
Sekretorė

ATOSTOGOS LITUANIKOJE

Žiemos atostogų metu (Liepos mėnesį) Lituanikoje veiks Svečių Namai. Norintieji atostogas praleisti Lituanikoje rezervuokite vietą. Telef. 63-59-75.

ŠV. KAZIMIERO JUBILĖJAUS MINĖJIMAS

Vila Zelinoje įvyks Liepos mėnesio 1 dieną 16 val. Jaunimo namuose. Visi kviečiami dalyvauti.

FÉRIAS NA ESTÂNCIA LITUANIKA (ATIBAIA)

Ambiente agradável para Você e seus filhos.

Reservas fone: 63-5975.

JAUNIMAS RAŠO

Lietuvių kalbos ir kultūros kurso lankytojai PUC (São Paulo Katalikų universitete) pradėjo rašinėti lietuviškom temom. Praėjusiam ML Em Português numery (Nr. 14) pareiškė savo įspūdžius apie aplankytą Imigrantų parodą — "Reminiscencias da VIII Exposição dos Imigrantes — 1984". Rašinėliuose pasireiškė Sandra Cristina Mikalauskaitė, Clovis Almir Vital de Uzeda, Sandra Pakalnytė, Cristina Korsakaitė, Belkiss Rabello, Helena Vaitkevičius de Uzeda.

— Bet kad nerašo lietuviškai, — gal nevienas pasakys. — Ir kam tas lietuvių kalbos kursas, jei rašo tik portugališkai? Argi dar neišmoko lietuviškai rašyti? — ir numos ranka.

Lengva pasakyti. Dar lengviau paniekinamai numoti ranka. Kiek sunkiau pagalvoti: O aš, po 50 — 60 — gal 80 metų, kai esu lietuvis - lietuvė, ar moku lietuviškai rašyti? Ar jau kada ką nors lietuviškai parašiau? O kad ir ne-lietuviškai, kad ir kitataučiai ką nors daugiau sužinotų apie Lietuvą, lietuvius, jų kalbą, meną, papročius, kultūrą? ...

Tad reikia tik džiaugtis, kad jaunimas pradeda daugiau domėtis lietuviškom temom. Ir itin reikia sveikinti PUC lietuvių kalbos ir kultūros dėstytojus — p. H. Mošinskienę, p. Liuciją Bu-

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAS

BRAZILIJOS LIETUVIŲ SAJUNGA-ALIANÇA

Lietuvių spaudos rėmėjams širdingai dėkoja

ML Redakcija ir Administracija

1984 m. liepos 15 dieną IŠVYKA I LITUANIKĄ

Bus pagerbti Kultūros Parodos darbuotojai ir

Imigrantų Olimpiados sportininkai.

Autobusai - tel. 216 78 80: Ant. Rudys

Pakvietimai - tel. 63 73 44: Jonas Tatarūnas

trimavičiene, p-lę Angelą Joteikaite bei kitus lektorius, kurios ir kurie stengiasi perduoti, kartu su kalba, ir lietuvių kultūros elementus. Visa tai, aišku, turėtų būti praplėsta šeimos aplinkoj, be kurios ilgai neišsilaikys nei išmokti žodžiai, nei išgirstos žinios. PAGRINDINĖ LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLA YRA LIETUVIŠKA ŠEIMA. Taip buvo caro priespaudos laikais; taip yra ir laisvėjant išėivijoj.

Tad ar jau pradėjom ŠEIMOJ KALBĖTIS, DAINUOTI, SKAITYTI, MELS-TIS... I l i e t u v i š k a i ? — Kitos išėitės lietuvybei palaikyti ir išlaikyti nėra.

Šiam reikalui yra ir pas mus, Brazilijoj, kad ir nedaug, bet šiokių tokių ir medžiaginių priemonių. Yra ir garsinis (audio visual) lietuvių kalbos kursas; yra lietuviškų plokštelių bei juostelių; yra portugalų-lietuvių žodynėlis; yra lengvo turinio leidinėlių; gal dar yra ir... senelis ar senelė mokantys lietuviškai. Yra — ar turi būti — ir lietuviška mokykla...

Gi kur sunku turėti lietuvišką mokyklą ir vienai šeimai sunku sudaryti "lituanistinį kursą", galėtų dvi, trys, penkios šeimos susidėti — susirinkti (ar surinkti vaikus) nusistatyta tvarka ir ištvėringai laikytis nusistatymo: "Šiandien mes kalbame lietuviškai". O tas "kalbame" gali būti keli žodžiai, keturios eilutės kokio eilėrašėuko, linksma dainelė, lietuviškas žaidimėlis ir pan.

IEŠKOMA ŠOFERIO

Nepilnam darbo laikui ieškomas šoferis - vairuotojas. Pageidaujamas geros valios lietuvis, galimai pensininkas, gyvenantis Mookoje ar attimesnėse apylinkėse. Skambinti 273-03.38.

Pastoviai ir ištvėringai einant ir šiuo, nors duobėtu ir negrįstu kėliu, šį tą galima pasiekti ir lietuvybės palaikymo pastangose.

Kas duos JAU KONKREČIŲ PASIŪLYMŲ? (KPG)

RENGIAMA IŠVYKA

Yra rengiama Sąjungos-Alianča išvyka-ekskursija į šiltus vandenis — Caldas Novas, rugpiūčio (agosto) 13 dieną. Kas nori, gali įsirašyti. Telef. 92.3309.

SAJUNGA REMIA SPAUDA

Brazilijos Lietuvių Sąjunga-Alianča nutarė paremti lietuvių spaudą, iki metų galo kas mėnesį išleisdama MŪSŲ LIETUVOS Garbės Leidėjo numerį ir tą darbą paremdama mėnesine 100.000 suma.

IEŠKOMA VAISTŲ

Reikalingi vaistai mūsų ligoniams ir seneliams:

- Diabinese
- Iridux
- Vitaminas (visokių)
- Expectorante (visokių)

Jeigu kas turėtų kitokių vaistų, kurie jam nebereikalingi, prašome taip pat neišmesti — atvežkite į šv. Kazimiero parapijos kleboniją arba nors praneškite telef. 273-0338.

Gavome iš V. Zelinos L. Katalikų Moterų D-jos Cr\$.50.000,00 (penkiasdešimt tūkstančių kruzeirų), už kuriuos perkama ligoniams bei seneliams reikalingų vaistų. Lai Dievas Jums atlygina!

Labdaros Ratelis

GERIAUSIA DOVANA
LIETUVIŠKA KNYGA.